

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 18

Fylke: Rogaland

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Sokndal

Emne: juletre og julekalen

Bygdelag: Bakka bygd

Oppskr. av: Tobias Sel

Gard: Sel

(adresse): Hauge i Dalen

G.nr. 40 Br.nr. 1

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. *egen og andres*

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

f 1882 i Sokndal. Bonde.

SVAR

- 1 Det er almindelig.
- 2 I min barndom var det skjedt den å ha juletre. F. h. v. statsråd Hans Arstad som er barnefødt i Sokndal og nå er et par år over 70 kan huske det første juletre de hadde i bygdens sentrum - eller det første han så - Det var på en fest på bede huset. Han var da et barn. Så vi kan vist si at det er mellom 65 og 70 år siden en begynte med juletre her.
- 3 Det er vanskelig å si.
- 4 Hvis en ikke hadde juletre før tror jeg ikke en hadde noeenting. Nå pynter en opp mest ^{noe} grønt selv om en ikke har tre.
- 5 For en stor del.
- 6 Her er alle størrelser, fra så store at de går opp i taget til ganske små som står på bordet.
- 8 a. Alle slags pynt, noe heime-

laget som koger o. a.

b. Der er lys på treet

- 8 Hovedsagelig barna og kona i huset
- 9 Er det et lite tre står det på et bord er det større står det på gulvet
- 10 Julaften først og fremst siden når det skal være festligt i jule og nyttårs helgen. Trekonversonen er gått mer i glemmeboken
- 11 En går rundt og synger. således "lylade jul" "Jeg er så glad hver julekvell" "Du grønne glitrende tre" "Deilig er jorden" o. fl.
- 12 Mange setter det inn i storstuen og lar det stå til målene begynner å dryppe
- 13 Talminnelighet er det moren som deler ut det som er på treet. En sier "te ta a trene"
- 14 Helst gran, men også furu.
- 15 En kan ta en fersk eiker eller en kan ta en ung slank bjerk, bore huller oppetter stammen og stikke grangriner inn i disse, en kan få et pent juletre på den måten. Noe særskilt navn på en slik erstatning har en ikke
- 16 Noe tre utenfor huset har en ikke juletreget setter i det treet som står fra før.
- 1 Her er ingen tradisjon om at en har hatt halm på gulvet.
- går ut

3

Det har ikke noen forbindelse
med juletrær, men jeg vil
nevne en gammel "tro" om
jul.

Hvis noen når julegrøten var
kokt tok trærne - en hadde
rørt i gröten med - og gikk med
denne i hånden tre ganger
rundt huset, skulle vedkom-
mende den tredje gang han
gikk rundt huset få se sin
tilkommende. Skulle en ikke
bli gift ville en ikke få se
noen.

Det var bare dette med det, at
det var likesom svart magi
og derfor var folk red for å
gjøre det.

4359

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

